Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 20 december 2022
Ons kenmerk 51/5.1/2022002092
Behandeld door team Cultuur, Maatschappij en Vrijetijdseconomie (0592) 36 55 55
Onderwerp: Plan herstel en versterking Drentse cultuursector
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij informeren wij u over onze inzet om de Drentse cultuursector te ondersteunen bij herstel en vernieuwing. Samen met het veld is een plan opgesteld met daarin een aantal concrete activiteiten, waar we u graag in mee willen nemen.

Achtergrond

De Drentse cultuursector heeft door corona een aantal moeilijke jaren achter de rug. Niet alleen had corona direct invloed op de bedrijfsvoering van culturele instellingen, maar het heeft er ook voor gezorgd dat veel zelfstandige professionals elders aan het werk zijn gegaan of zich omgeschoold hebben. Hoewel corona nu minder een rol speelt, merken we ook dat de bezoekersaantallen achterblijven in vergelijking met de periode voor corona. Dit heeft z'n weerslag op de inkomsten en investeringsruimte van onze culturele instellingen. Inmiddels zien wij ook dat de hoge inflatie en de gestegen energiekosten tot zorgen leiden in de cultuursector.

Plan herstel en versterking Drentse cultuursector

Gelet op de bovenstaande ontwikkelingen, zijn wij in gesprek gegaan met het Drentse culturele veld om te kijken hoe we de sector op lange termijn kunnen herstellen en versterken. Uitgangspunt was om tot een aantal concrete activiteiten te komen gericht op de lange termijn en het mogelijk maken van vernieuwing in de sector.

Hierbij hebben wij ook gekeken naar de aanbevelingen uit het rapport *Kunstenaars stoppen niet* van het LKCA en de *Cultuurmonitor Drenthe*.

Op basis van de gesprekken met het culturele veld en de aanbevelingen uit de genoemde rapportages is het 'Plan herstel en versterking Drentse cultuursector' tot stand gekomen. Voor de periode 2023-2024 willen we extra activiteiten gaan subsidiëren om de positie van zelfstandigen te verstevigen, vernieuwing te

stimuleren, de publieksstroom op gang te krijgen en om vrijwilligers binnen de sector te waarderen en de binden. Hierbij richten wij ons met name op jonge makers, nieuwe doelgroepen en de Drentse theaters. Voor een totaaloverzicht van de activiteiten verwijzen wij u graag naar de bijlage.

Met dit plan sluiten wij aan bij onze ambitie uit de Cultuurnota 2021-2024 om een cultuurklimaat te realiseren dat zich nestelt in de samenleving en interessant is voor zowel aanstormend talent als ervaren cultuurmakers, voor professionals en amateurs. Om ervoor te zorgen dat iedereen in Drenthe kan meeprofiteren gaan we bij het grootste project werken met drie regio's (Noord-Midden, Zuidoost en Zuidwest).

Financiën
Wij hebben besloten om in totaal € 660.000,-- te reserveren voor dit plan.
De subsidieaanvragen zullen in de loop van 2023 aan ons ter besluitvorming worden voorgelegd. Hiervoor is dekking beschikbaar vanuit het Noodfonds Cultuur. Toen corona aanbrak in 2020 is er een apart noodfonds voor cultuur gerealiseerd met de resterende middelen vanuit de Cultuurnota 2017-2020 en de Investeringsagenda. In 2020 en 2021 zijn hier ook de middelen van het Rijk aan toegevoegd die waren bedoeld om coronaschade tegen te gaan. Het noodfonds is bedoeld voor steunmaatregelen om de negatieve effecten van corona voor de Drentse cultuursector te minimaliseren. In de derde actualisatie van de Begroting 2022 is aan u voorgesteld om de ontvangen middelen van het Rijk voor het versterken van het regionaal cultureel aanbod aan het noodfonds toe te voegen. Daarnaast zijn wij voornemens om het restantbudget van het noodfonds van € 450.000,-- over te hevelen naar 2023, zodat wij voor het Noodfonds Cultuur in 2023 € 1.100.000,-- beschikbaar hebben.

Wij vinden het van belang dat een deel van de middelen vanuit het Noodfonds Cultuur beschikbaar blijft om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen in de cultuursector, zoals de hoge inflatie en de stijgende energielasten. Mochten de maatregelen van het Rijk, de gemeenten en van ons onvoldoende blijken voor een deel van onze culturele instellingen, dan kunnen wij vanuit het noodfonds aanvullende steun verlenen.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter , secretaris

Bijlage Plan 'Herstel en versterking Drentse cultuursector'

Plan voor herstel en versterking Drentse cultuursector

De Drentse cultuursector heeft door corona een aantal moeilijke jaren achter de rug. Niet alleen had corona direct invloed op de bedrijfsvoering van culturele instellingen, maar het heeft er ook voor gezorgd dat veel zelfstandige professionals elders aan het werk zijn gegaan of zich omgeschoold hebben. Hoewel corona nu minder een rol speelt merken we ook dat de bezoekersaantallen achterblijven in vergelijking met de periode voor corona. Dit heeft z'n weerslag op de inkomsten en investeringsruimte van onze culturele instellingen. Inmiddels zien we ook dat de hoge inflatie en de gestegen energiekosten tot zorgen leiden in de cultuursector.

Gelet op de bovenstaande ontwikkelingen en de financiële ruimte in het Noodfonds Cultuur, zijn we in gesprek gegaan met het Drentse culturele veld om te kijken hoe we de sector op lange termijn kunnen herstellen en versterken. Uitgangspunt was om tot een aantal concrete activiteiten te komen gericht op de lange termijn en het mogelijk maken van vernieuwing in de sector. Hierbij hebben we ook gekeken naar de aanbevelingen uit het rapport *Kunstenaars stoppen niet* van het LKCA en de *Cultuurmonitor Drenthe*. Dat herstel op de lange termijn noodzakelijk is, betekent niet dat er op korte termijn geen urgentie blijft. Hierover blijven we ook in gesprek met de sector.

Op basis van de gesprekken met het culturele veld en de aanbevelingen uit de genoemde rapportages hebben we gekozen voor de volgende uitgangspunten voor de versterking van de Drentse cultuursector:

1. Versterken van de positie van zelfstandigen in de Drentse culturele en creatieve sector
2. Stimuleren van vernieuwing en digitalisering in het culturele aanbod in de provincie Drenthe
3. Vrijwilligers binnen de sector waarderen en binden
4. De publieksstroom op gang brengen

Hieronder volgt een beschrijving van de beoogde activiteiten. Hierover hebben we meerdere malen gesproken met partners en makers uit het veld. Deze activiteiten verkeren al in een ontwikkelingsstadium, maar zijn nog niet definitief. Beoogde dekking is het Noodfonds Cultuur.

TheaterLab

Drenthe is rijk bedeeld met podia, musea, theaters, kerken, bibliotheken en andere (historische) plekken waar inwoners met kunst, cultuur en erfgoed in aanraking komen. Deze plekken zijn lokaal geworteld, draaien vaak op vrijwilligers en vervullen een belangrijke rol in de culturele infrastructuur. We willen jonge makers en jonge theaterbezoekers stimuleren door nieuwe mogelijkheden te creeren. Hierbij verbinden we belangrijke thema's zoals de positie van zelfstandigen, Fair Pay, publieksbereik, jong publiek, productiehuizen, cultureel vermogen, talentontwikkeling, popcultuur, podiumgezelschappen en erfgoedlocaties.

Onder TheaterLab gaan we uit van de volgende drie projecten:

1. *Het Nieuwe Goed*

Dit is een programma voor popcultuur. Wordt ontwikkeling door K&C en is bedoeld voor teams van jonge talentvolle makers die gezamenlijk nieuwe (interdisciplinaire) producties gaan maken en presenteren in Drenthe. Dit in samenwerking met de Drentse theaters en kleinere podia. Het resultaat is zes producties door 36 makers in minimaal drie theaters met 24 voorstellingen verspreid over Drenthe. Beoogde provinciale bijdrage is € 90.000,--.

2. *Oui We*

Dit is een programma voor jongeren in de theaters Tamboer, Ogterop, Atlas, DNK en Winsinghhof met een aantrekkelijk en participatief aanbod voor middelbare scholieren. Hiervoor hebben de theaters al plannen in ontwikkeling. Resultaat 30 activiteiten in twee jaar in de theaters in Drenthe. Beoogde provinciale bijdrage is € 40.000,--.

3. *Drenthe Draait Door*

Een programma voor participatief locatietheater. Tien nieuwe kleinschalige producties buiten de grote theaters, maar wel gefaciliteerd door de grote theaters ('satellietproducties'). Deze werkwijze wordt ook toegepast in de provincie Groningen en Noord-Holland. Het accent van de programmering ligt op de inzet van ZZP'ers, het bereiken van nieuw publiek met betekenisvolle verhalen op bijzondere (erfgoed)locaties en kleine podia.

Het plan is om Drenthe in drie regio's (Noord-Midden, Zuidwest en Zuidoost) op te delen. We betrekken enkele dragende culturele instellingen om de programmering in hun regio te ontwikkelen en uit te zetten. Voor Noord-Midden zijn dat Podium Zuidhaege en Garage TDI, voor Zuidwest zijn dat Roestvrij Theater, Theater Ogterop en Theater Tamboer en voor Zuidoost zijn dat Loods13 en het Atlastheater. Resultaat zijn minimaal tien producties op tien locaties. Beoogde provinciale bijdrage per regio is € 110.000,--. In totaal dus € 330.000,--.

KunstLab

De meeste kunstenaars in Drenthe zijn werkzaam als ZZP'er. Daarnaast hebben we een beperkte infrastructuur (vakopleiding, tentoonstellingsruimtes, ateliers en broedplaatsen) als het gaat om beeldende kunst in Drenthe. We zien een groeiende behoefte van kunstenaars om in Drenthe aan de slag te gaan en zich te verenigen. Meer ruimte voor talentontwikkeling is daarbij ook een grote wens. Het plan is daarom om de beeldende kunst in Drenthe te versterken.

Onder KunstLab gaan we uit van de volgende twee projecten:

1. *Kunstkracht*

Kunstkracht is een plan dat al in een verder gevorderd stadium verkeert. Het is ontwikkeld door een aantal gerenommeerde kunstenaars (Peter Veen, Maria Berkhout, Loes Heebink, Kitty Boon) in Drenthe onder begeleiding van K&C. Het project richt zich op een bundeling van professionele kunstenaars in Drenthe (onder andere door een website), ontwikkelingstrajecten en coaching, samenwerking met vakopleidingen en noordelijke netwerken, realiseren van meester-gezelconstructies en het uitbreiden van expositiemogelijkheden. De organisatie zal opgezet worden door K&C, waarna een zelfstandige stichting opgericht wordt. Beoogde provinciale bijdrage is € 60.000,--.

2. *FinEx (Fringe Into Nature Expositie)*

Op dit moment wordt gewerkt aan de invulling van Into Nature als platform voor heel Noord-Nederland. Het gaat hierbij om netwerkversterking, talentontwikkeling en vormgeving van het thema Cultuur en Natuur. Hiertoe zijn diverse aanvullende middelen toegekend vanuit We the North, landelijke fondsen en de provincie Drenthe. Een van de manieren om deze doelen te behalen is programmering in de tussenjaren en tijdens de internationale biënnale Into Nature. Zo werkt Into nature al aan een talentontwikkelingstraject, inclusief volwaardige expositie voor beeldende kunstenaars afkomstig uit of werkzaam in Drenthe.

Het project FinEx wil hier bij aansluiten. De bedoeling is dat nog eens vijf extra kunstenaars per jaar uit Drenthe hun eigen werk kunnen ontwikkelen en exposeren. Zowel in het tussenjaar als tijdens de Biënnale. Dit vindt plaats onder begeleiding van gerenommeerde beeldende kunstenaars.

De kosten die verbonden zijn aan de organisatie en begeleiding worden gedekt binnen de begroting van Into Nature. De extra middelen vanuit het Noodfonds Cultuur worden ingezet voor de betaling van de beeldende kunstenaars. De tien deelnemende kunstenaars (verdeeld over twee jaar) ontvangen ieder een bijdrage om werk te maken. De beoogde provinciale bijdrage is € 60.000,--.

Groot Wark

Inzet van vrijwilligers is essentieel voor de culturele sector in de provincie Drenthe. Het aantal actieve vrijwilligers in de culturele sector is de afgelopen jaren gedaald. Het is belangrijk om hier aandacht aan te schenken, de vrijwilligers centraal te zetten en deze dalende trend te keren. Met dat oogmerk willen we de komende periode een impuls geven aan de ondersteuning, werving en waardering van vrijwilligers.

We hebben gesproken met K&C, BOKD, CMO STAMM, Biblionet, Platform Drentse Musea en Kenniscentrum Events. In overleg met onze partners denken we aan de volgende activiteiten: trainingen, kennisdeling, gerichte werving van scholieren en studenten, De Wijk de Wereld in Drentse gemeenten, vrijwilligerspas en samenwerking met RTV Drenthe en het Dagblad van het Noorden voor het opzetten van campagnes. Hierbij zoeken we aansluiten bij landelijke ontwikkelingen.

Bij de betrokken partners is er genoeg kennis en ervaring om deze projecten op te zetten en uit te voeren. We willen een opdracht verstrekken aan één instelling om samen met de partners een samenhangend programma te maken voor een periode van twee jaar. Beoogde provinciale bijdrage € 80.000,--.

Digitalisering

Digitalisering heeft tijdens de coronacrisis een grote vlucht genomen, de binnenkant van de culturele sector werd in korte tijd heel snel naar vele huiskamers en woongroepen gestuurd. Het bezoeken van lezingen, voorstellingen of exposities is ineens over grote afstanden mogelijk. Met name bij grotere instellingen zijn hierin grote stappen gezet, het digitaliseren van een collectie, uitzenden van een livestream of opzetten van een ticketsysteem zou voor iedereen mogelijk moeten zijn. Tegelijkertijd zien we dat verschillende instellingen worstelen met digitalisering en dat iedereen het wiel zelf probeert uit te vinden.

De plannen voor digitalisering zijn nog niet zo ver gevorderd als de andere activiteiten en zullen met het veld verder uitgewerkt moeten worden. Wij denken bijvoorbeeld aan het stimuleren van kennisontwikkeling bij onze steuninstellingen en kennisdeling op het gebied van digitalisering. Wanneer er meer zicht is op een concreet plan kunnen we ook een schatting maken van een beoogde bijdrage.

Financiën

Momenteel zit er in het Noodfonds Cultuur nog een bedrag van € 450.000,--. Daarnaast wordt met de 3e actualisatie van de begroting aan Provinciale Staten voorgesteld om de laatste tranche ter waarde van € 650.000,--, die via de meicirculaire 2022 tot ons is gekomen, ook beschikbaar te stellen in het Noodfonds Cultuur. In totaal is er dan € 1.100.000,-- beschikbaar in het Noodfonds Cultuur.

Deze middelen zijn nodig voor het verlenen van steun aan instellingen die schade hebben gemeld over de eerste helft van 2021 en om in te kunnen spelen op huidige ontwikkelingen, zoals Fair Pay, hoge inflatie en stijgende energielasten. Daarnaast willen we een aanzienlijk deel van de middelen inzetten voor het financieren van de bovenstaande projecten ten behoeve van het herstel van de Drentse cultuursector. Voor nu gaan wij uit van een totaalbedrag van € 660.000,--. Voor al deze projecten geldt dat er ook externe financiering gezocht moet worden, dus de totale investering in de Drentse cultuursector zal groter zijn dan onze bijdrage.